

CONFERENȚIARUL UNIV. DR. ING. NICULAI ȘOREA LA A 80-A ANIVERSARE A NAȘTERII SALE

VASILE DIACON

Energeticianul specialist în proiectarea rețelelor electrice de înaltă tensiune și conferențiarul universitar Nicolai Șorea s-a născut în comuna Iaslovăț, din județul Rădăuți din Bucovina, la 7 februarie 1933, ca fiu al gospodarilor Ioan și Magdalina. A fost premiantul Școlii primare din Iaslovăț între anii 1940 și 1946. A intrat prin concurs la prestigiosul Liceu de Băieți „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți, pe care l-a absolvit în 1952, perioadă de mare importanță pentru viitorul său, regăsindu-se între premianții acestei prestigioase școli din Bucovina, care avea un corp profesoral de elită, unii profesori fiind veniți aici de la Cernăuți.

În vara anului 1952, prin examen, intră între primii la Facultatea de Mecanică, secția Mecanoenergetică, a Institutului Politehnic din Iași. Datorită rezultatelor sale la învățătură și a încurajării unor renumiți profesori ca D. Mangeron, N. Popinceanu, E. Gaginschi, Th. Câmpan și alții, termină facultatea cu notarea maximă „Foarte bine” la Examenul de Stat, în primăvara anului 1957, fiind propus cercetător la Institutul Energetic al Academiei Române.

În iulie 1957 se angajează în cadrul Energo-combinat nr. 2 Galați, la Uzina Electrică Galați, unde în numai doi ani avansează de la inginer de serviciu pe centrală, șef al secției termomecanice și, cu derogare, devine șeful C.E.T. Galați.

Datorită rezultatelor sale, a fost numit Șeful Compartimentului Lucrări Capitale de la Energo-combinat Galați, unde supraveghează și realizează prima interconectare la Sistemul Energetic Național, prin linii de 110 kV, la Focșani, a sistemelor locale Moldova și Muntenia, la 24 ianuarie 1959, precum și a lucrărilor de înaltă tensiune pentru racordarea Dobrogei, prin subtraversarea Dunării, în cablu 110 kV, la Giurgeni.

Analele Bucovinei, **XX**, 2 (41), p. – , București, 2013

În paralel, a funcționat ca asistent universitar-asociat la Politehnica Galați și la Grupul Școlar Tehnic din localitate, contribuind direct la pregătirea unor noi generații de ingineri și tehnicieni.

În perioada de la Galați a reușit, prin concurs, să obțină o bursă pentru aspirantură (doctoratul de atunci) în R.D. Germană, și a urmat, la fără frecvență, cursurile Facultății de Ingineri Economisti de la Institutul Politehnic din București, iar la Iași a fost student la secția fără frecvență a Facultății de Matematică. Ca rezultat al activității de la Galați, a fost numit, prin Ordin al Ministrului Energiei Electrice, prin dispensă de vechime, ca inginer-șef adjunct la I.R.E. Suceava, care se înființase atunci.

La I.R.E. Suceava a condus timp de patru ani activitățile de dezvoltare, realizând infrastructura de bază a sistemului energetic din Bucovina și zona Botoșani.

Din 1966, trece la proiectarea lucrărilor de înaltă tensiune, ca inginer șef de proiect, alcătuind – în premieră la I.R.E. Suceava – un puternic colectiv de proiectare: Linii de înaltă tensiune, stații de 110/MT kV, unitate de proiectare care s-a impus rapid pe plan național. În această calitate, coordonează și proiectează peste 30 de linii de 110 kV și stațiile aferente din actualele județe Suceava și Botoșani

Dintre lucrările sale deosebite, la nivel național și internațional, trebuie menționat faptul că a fost șef de proiect complex la Nodul Hidrotehnic Stâncă-Costești, de pe Prut, pentru toate liniile și stațiile de înaltă tensiune, din zonă, unde a lucrat mai mulți ani cu proiectanții de specialitate de la Leningrad, din fosta U.R.S.S.

Datorită activității tehnice și științifice, este cunoscut ca un specialist de valoare, pentru lucrările de înaltă tensiune, de către forurile superioare, impunându-se prin numeroase lucrări științifice de specialitate prezentate la manifestările științifice naționale și internaționale din domeniul energetic.

În cei 20 de ani cât a lucrat la I.R.E. Suceava, a fost și cadru didactic asociat al Institutului Politehnic Iași, ca șef de lucrări pentru Facultatea de Subingineri, de la seral, care se pregăteau la Suceava.

În 1982, se transferă ca șef de proiect la I.R.E. Bacău, unde a condus timp de trei ani proiectarea lucrărilor pentru liniile de înaltă tensiune din județele Bacău, Neamț și Vrancea, realizând mai multe proiecte deosebite, în mod special pentru platforma industrială de la Borzești.

După înființarea Întreprinderii de Rețele Electrice Botoșani, se transferă, în anul 1985, ca șef al Atelierului de Proiectare, împreună cu soția sa, Maria Șorea, care era proiectant energetic. Aici a fost inginer proiectant principal specialist și șef de proiect complex pentru lucrări deosebite, creând și o unitate puternică de proiectare pentru instalații termice, unicat în țară, cu care realizează lucrări de proiectare în Cluj, Bacău, Bistrița, Buzău, Focșani și altele.

Din anul 1995, când se pensionează, înființează unitatea sa de proiectare, studii și consultanță energetică Energo-proiect, unde, împreună cu soția sa și alți colaboratori de valoare, realizează documentație tehnică în domeniul electroenergetic, inclusiv lucrări de 110 kV.

În decembrie 2000, prin Consulatul Român de la Chișinău, a fost numit ca expert tehnic pentru proiectarea lucrărilor de lichidare a avariei în rețelele de înaltă și medie tensiune din partea de nord a Republicii Moldova, participând direct și la înființarea Institutului Energo-Project din Chișinău, creat pentru lucrări energetice.

A urmat și absolvit, cu rezultate remarcabile, mai multe cursuri post-universitare pentru diferite specializări în domeniul proiectării energetice, organizate de Centrul de Perfecționare din București al Ministerului Energiei Electrice și Institutul Politehnic București.

Și-a susținut doctoratul la Facultatea de Mecanică a Institutului Politehnic Iași, cu teza *Contribuții la studiul vibrațiilor conductoarelor liniilor electrice aeriene de înaltă tensiune în vederea măririi siguranței în funcționare* (1990), avându-l conducător științific pe prof. dr. doc. ing. Nicolae Irimiciuc și îndrumător de performanță pe renumitul profesor dr. doc. Dumitru Mangeron, membru corespondent al Academiei Române.

A funcționat peste 12 ani ca șef lucrări asociat la Institutul Politehnic Iași, Facultatea de Mecanică, și, în perioada 1978–1982, ca delegat la Suceava pentru subingineri.

Din anul universitar 1992–1993 a fost conferențiar asociat a Universității „Ștefan cel Mare” Suceava, Facultatea de Inginerie Electrică, precum și la Colegiul Universității care funcționa la Botoșani.

Începând cu anul universitar 1995–1996 a fost conferențiar universitar la Facultatea de Inginerie Electrică a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava, fiind atestat prin Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 5 088, unde a predat patru cursuri de specialități energetice diferite, conducând multe proiecte pentru licență în energetică, făcând parte din comisiile de licență și doctorate.

În cadrul activității didactice de la Universitatea din Suceava a editat, între anii 1997 și 1999, mai multe lucrări tehnice, ca autor și coautor, între care să amintim: *Influența factorilor climato-meteorologici asupra fiabilității LEA*, vol. I, *Acțiunea lor în zona de nord-est a Moldovei* (în colaborare cu C. Bobric); vol. II, *Prescripții tehnice și fenomene specifice care solicită elementele LEA* și vol. III, *Unele metode de creștere a siguranței în funcționarea LEA*.

A realizat și editat cursuri și îndrumare de proiectare în tehnologia energetică, precum *Tehnologie de ramură*, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”, 1999.

Pentru invențiile și inovațiile sale, a obținut 13 brevete de invenție și certificate de inovații pentru care primit trei premii naționale și două premii regionale.

A realizat 208 lucrări științifice și tehnice care au fost prezentate, susținute și publicate la manifestările naționale sau internaționale, în reviste de specialitate, în volume separate sau în postere. Din acest număr foarte mare de lucrări științifice, care însumează peste 2 850 de pagini, amintim selectiv doar câteva: *Mecanica rigidelor cu aplicații în inginerie*, vol. I, *Mecanica rigidului*, în „Revista Energetica”, nr. 3, 1979, p. 132; *Contribuții privind unele metode de calcul ale oscilațiilor forțate ale conductoarelor LEA sub acțiunea vântului*, în „Revista Energetica”, nr. 2–3, 1981, p. 139–144; *Considerații privind evaluarea și zonarea potențialului energetic eolian pentru județul Botoșani*, în „Revista Energetica”, supliment, 1989, p. 77–85; *Potențialul hidroenergetic din județul Botoșani și posibilitățile de valorificare*, în „Revista Energetica”, nr. 2, 1989, p. 66–68; *Instabilitatea oscilațiilor forțate ale conductoarelor LEA de IT sub acțiunea vântului*, RENEL – GTDEE, Simpozionul Național al Rețelelor Electrice, Cluj-Napoca, 1996; *Vibrațiile conductoarelor LEA de IT sub acțiunea vântului și amortizarea lor*, RENEL-GTDEE, Simpozionul Național al Rețelelor Electrice, Cluj-Napoca, 3–4 octombrie 1996; *Acțiunea depunerilor de chiciură, polei și zăpadă moale asupra siguranței în funcționare a LEA*, Conferința Națională de Energetică Industrială, Universitatea Bacău, 31 octombrie–2 noiembrie 1996, p. 83–93; *Aspecte actuale privind explicitarea fenomenului de galopare a conductoarelor LEA de IT*, Conferința națională de Energetică Industrială, Universitatea Bacău, 31 octombrie–2 noiembrie 1996; *Unele posibilități de reducere a galopării conductoarelor cu ajutorul amortizoarelor cu arc de rezonanță*, Conferința Națională de Energetică Industrială, Universitatea Bacău, 31 octombrie–2 noiembrie 1996, pag. 106–111; *Sisteme informatice de proces. Contribuții la funcția de autodiagnoză și ghid operator AMC*, RENEL – GTDEE, GSCI-CIT, ISP, FRE Suceava, Simpozionul de informatică în energetică, SIE 1996, Suceava, 1996; *Explicit galloping fenomen – mathematical model*, Power System Conference, Teheran-Iran, noiembrie 1993; *Unele posibilități de reducere a consumurilor motoarelor electrice mari utilizate la vehicularea fluidelor*, Simpozionul Internațional „Politici energetice pentru o dezvoltare durabilă”, ELECTRO 1996, Chișinău, 15–17 octombrie 1996.

Datorită competenței sale, demonstrate în timp, și a lucrărilor realizate, a fost ales membru al mai multor organizații științifice și asociații profesionale, între care: membru al Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR), membru al Corpului Experților Tehnici din România (CET), expert tehnic la Ministerul Justiției; expert tehnic la Colegiul Jurisdicțional a Curții de Conturi; membru al CIGRE – Paris, membru în Comisia 22 linii electrice HT, membru fondator al Fundației „Octav Onicescu” Botoșani, membru al Societății Inginerilor Energeticieni din România, membru al Societății Oamenilor de Știință, membru al Energeticienilor din Moldova, membru al Asociației „Seniorii Electricității” Suceava.

În mai 2000, a primit de la Editura Tehnică București, diploma de „Personalitate a științei și tehnicii românești”, cu ocazia lansării *Dicționarului specialiștilor în știința și tehnica românească*.

Despre conf. univ. dr. ing. Nicolai Șorea și, în special, despre realizările sale deosebite se găsesc referințe în diferite cărți, reviste de specialitate și cotidiene, cum ar fi: *Bucovina – un istoric al electrificării. Monografia electrificării județului Suceava*, București, Editura CHIMPREST, 1991; *Bacău – un veac de electrificare. Monografia F.R.E. Bacău*, Bacău, Editura FRE Bacău, 1995; *WHO'S WHO știința și tehnica românească*, București, Editura Tehnică, 1996; Gh. Șchiopu, *O viață de om închinată studiului*, în „Producerea, transportul și distribuția energiei electrice și termice”, nr. 11–12, noiembrie–decembrie 1996, p. 73–75, București, C.I.D.E., 1996; Emil Satco, *Personalități bucovinene*, vol. VIII, Suceava, Fundația Culturală a Bucovinei, 1997, p. 176–178; M. Brăteanu, *Poezii nu au dispărut cu totul*, în „Monitorul de Botoșani”, 18 martie 1996; V. Timoficiuc, *Gândurile încrustate ale unui energetician*, în „Actualitatea Botoșăneană”, nr. 484, 19 martie 1996; Vasile I. Schipor, *Întoarcerea pe drumul de lumină*, în „Crai nou”, nr. 1 658, 25 iunie 1996; S. Lazarovici, *Dicționarul scriitorilor botoșăneni*, Botoșani, Editura GEEA, Botoșani, 2000, p. 189–190; *Dicționarul specialiștilor în știința și tehnica românească*, București, Editura Tehnică, 2000, p. 289–290; Gh. Șchiopu, *Școala Bacăului. 50 de ani de energetică instituționalizată în Moldova. Jubileul vredniciei*, Bacău, Editura Diagonal-Gadprint, 2001, p. 125; American Biographical Institute, INC. nominalizare ph. dr. Șorea Nicolai în *Distinguished Leadership Award*, Ediția 2002, www.edituretehnica.ro/autori.asp, litera Ș, Șorea I. Nicolai; Emil Satco, *Enciclopedia Bucovinei*, vol. II, Iași–Suceava, Editura Princeps – Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, 2004, p. 458–459; Institutul Național Roman pentru amenajări și folosirea surselor de energie, *Who's who, in domeniul energiei din România*, București, Editura IRE București, 2006, p. 292–293; Constantin Toni Dârțu, *Personalități romane și faptele lor 1950–2000*, Iași, Editura TOP LUX, 2007, p. 92–158; Marian Olaru, *Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi” 1872-2008*, Rădăuți, Editura Septentrion, Rădăuți, 2008, p. 6, 165–167; A. Arie (și colaboratorii) *Rețele electrice. Calculul mecanic*, București, Editura Tehnica, 1987, p. 236, 375, 476; *Personalități ale României. Profesori universitari*, dicționar, p. 44, la nr. 3501.

A primit mai multe distincții, diplome de onoare și excelență pentru activitățile depuse în decursul anilor în domeniul energetic pentru studiile, invențiile, inovațiile și lucrările de înaltă tehnicitate realizate și prezentate la manifestări științifice naționale și internaționale.

Nicolai Șorea, pe lângă activitatea științifică, a scris proză, versuri, articole și memorialistică, dintre care se pot enumera: *Gânduri încrustate*, Iași, Editura Glasul Bucovinei, 1996; *Peste vremi....*, Iași, Editura PIM, 2006; *Trecute vremi....* (în colaborare cu Răduța Vasilovschi), Iași, Editura PIM, 2007; *Partizanul*, în

volumul *A fost odată George Muntean*, București, Editura Palimset, 2008, p. 127–129; *Un muzician bucovinean la Iași*, în volumul *Folcloristul și bizantinologul preot dr. Florin Bucescu – 75 de ani*, Iași, Editura Artes, 2011, p. 75–81; Valentina Becart (coordonator), *Artă sfâșiată. Antologie de poezie (poeți conzemporani – 73)*, Sibiu, Editura Arhip art, 2011, p. 300–306; *După 55 de ani... Reîntâlnirea colegilor din promoția 1957 a Facultății de Mecanică de la Institutul Politehnic Iași*, Iași, Editura PIM, 2012; *După 60 de ani... Reîntâlnirea colegilor din promoția 1952 a Liceului „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți*, Iași, Editura PIM, 2012; *Toamne, toamne... Antologie de poezie*, Iași, Editura PIM, 2013.

Niculai Șorea are în lucru monografia *Iaslovăț – străveche așezare din Bucovina*.

Pe lângă multe activități din domeniile tehnic, științific, beletristic și istoric, universitarul Niculai Șorea este și un activ militant pe tărâmul culturii, fiind legat sufletește de Bucovina și istoria sa, participă activ cu intervenții documentate sau prezintă cărți de apariție recentă la manifestările de sub genericul „Amiaza bucovineana” ale Filialei Iași a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina și la altele de la Rădăuți, Suceava și Iaslovăț.

Omul de cultură Niculai Șorea a adunat, în timp, o bună bibliotecă istorică privind Bucovina la care apelează mulți colegi preocupați de istoria ei. Ca bucovinean, a făcut tot ce a putut în decursul vremii pentru zona natală, de la lucrări energetice până la contribuții pentru realizare și modernizarea școlilor din sat, donând peste 700 de volume bibliotecilor din comuna Iaslovăț, precum și multe alte cărți și documentații tehnice de specialitate Universității din Suceava, unde a predat cursuri de energetică mulți ani. A înființat Fundația „Speranța” din Iaslovăț și Premiul special „Speranța”, în scopul promovării culturii și impulsionearea copiilor din sat să urmeze cursuri liceale și universitare. A contribuit direct și indirect la refacerea Bisericii din Iaslovăț, întocmind în mod gratuit toate proiectele, alături de arh. Eusebie Lateș, și realizând instalațiile electrice necesare, precum și donarea unui policandru adus din Grecia.

Împreună cu intelectualii și sătenii s-a luptat mulți ani, în calitate de președinte al Comitetului pentru reînființarea comunei Iaslovăț, desființată abuziv în 1968, reușind ca, la 31 august 2002, să se facă inaugurarea oficială a comunei Iaslovăț, din județul Suceava.

Niculai Șorea este căsătorit cu Maria Șorea, proiectant energetic, din Iași, care a devenit o bucovineancă convinsă și mare admiratoare a tot ce este folclor și cultură în Țara Fagilor.

Are o fiică, Carmen-Magdalena Șorea, fost inginer specialist la Direcția de Telecomunicații Galați, acum cercetător științific la Academia Tehnică Militară Regala din Kingston (Canada).

Pentru contribuția sa, pe multiple planuri, la dezvoltarea comunei Iaslovăț, timp de peste 50 de ani, a fost declarat, în 2005, Cetățean de onoare al acestei

străvechi așezări din Bucovina, unde, după cum însuși mărturisește, dorește să se odihnească alături de părinții și strămoșii săi.

La cei 80 de ani abia împliniți, conferențiarul univ dr. ing. Nicolai Șorea este un om plin de elan și cu multe proiecte de viitor, pe care le așteptăm realizate.

CONFERENȚIARUL UNIV. DR. ING. NICULAI ȘOREA LA A 80-A ANIVERSARE A NAȘTERII SALE

VASILE DIACON

Dozent Dr.- Ing. Nicolai Șorea zum 80. Geburtstag

(Zusammenfassung)

Im Artikel *Dozent Dr.- Ing. Nicolai Șorea zum 80. Geburtstag* werden das Leben und die Tätigkeit eines zeitgenössischen Bukowiners kurz präsentiert. Er ist am 13. Februar 1933 im Dorf Iaslovăț, im ehemaligen Radautzer Bezirk, als Sohn einer rumänischen Bauernfamilie geboren. Nicolai Șorea besucht die Grundschule in seinem Heimatdorf, dann das „Eudoxiu Hurmuzachi“ – Knabenlyzeum in Radautz. Zwischen 1952 und 1957 ist er Student an der Fakultät für Mechanik des Jassier Polytechnikums. Im Laufe der Jahre arbeitet er als Energie-Ingenieur in Galați, Suczawa, Bacău und Botoșani und wird durch die Projektierung einiger wichtigen nationalen Hochspannungsnetze bekannt. Nicolai Șorea trug zu verschiedenen Arbeiten in diesem Bereich hauptsächlich bei, wie z. B. das Entwurf der Hauptinfrastruktur des Energiesystems aus der Moldau und der Bukowina oder des Hydrotechnischen Systems in Stâncă-Costești am Pruth-Fluss, in Zusammenarbeit mit mehreren Fachingenieuren aus Leningrad.

Ausser seiner Tätigkeit als Ingenieur, ist Nicolai Șorea auch Assistent, Lektor und Dozent an den Universitäten von Galați, Suczawa und Botoșani, wo er zur beruflichen Ausbildung einer neuen Generation von Ingenieuren und Technikern beiträgt. Er ist Doktor der Fakultät für Mechanik des Jassier Polytechnikums (seit 1990) und Verfasser von über 200 wissenschaftlichen und technischen Facharbeiten. Nicolai Șorea hat 13 Erfindungspatente erhalten, die mit regionalen und nationalen Preisen gewürdigt wurden.

Seine Beschäftigungen im wissenschaftlichen Bereich werden von den literarischen ergänzt. Nicolai Șorea schreibt auch Prosa, Gedichte und Memorialistik; er hat einige Bände zur Kulturgeschichte der Bukowina schon veröffentlicht und nimmt an dem Kulturleben seiner Heimatprovinz einen tätigen Anteil.

Schüsselwörter und -ausdrücke: Energie-Ingenieur, Energiearbeiten, Infrastruktur des Energiesystems in der Moldau und der Bukowina, Erfindungspatent, Schriftsteller, Kulturförderer.